

Antoni Smoliński

Wólka Grodziska, gm. Grodzisk
Mazowiecki, woj. warszawskie, AZP
59-62/10

Informator Archeologiczny : badania 31, 163-164

1997

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Wieliczka, st. 98, gm. loco, woj. krakowskie - patrz: neolit

Wierzbowa, st. 1, gm. Wartkowice, woj. sieradzkie - patrz: wczesna epoka żelaza

WIERZCHUCA NAGÓRNA, st. 3, gm. Drohiczyn, woj. białostockie, AZP 51-81/4

- ślady osadnictwa mezolitycznego
- ślady osadnictwa z epoki brązu
- osada (i cmentarzysko?) kultury przeworskiej (młodszy okres przedrzymski - okres wpływów rzymskich)

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez mgr Urszulę Perlikowską-Puszkarską (Państwowe Muzeum Archeologiczne w Warszawie). Finansowane przez PSOZ. Drugi sezon badań. Przebadano powierzchnię 225 m².

Badania w 1997 r. koncentrowały się w zachodniej części stanowiska. Wytyczono dziewięć wykopów. Wyeksplorowano trzydzieści obiektów, które można podzielić na: półziemianki, paleniska, ślady po słupach (?) i obiekty o nieokreślonej funkcji. Tegoroczne badania dostarczyły dużej ilości materiału zabytkowego o dużej rozpiętości chronologicznej — od mezolitu, poprzez epokę brązu, do okresu wpływów rzymskich. Pozyskano fragmenty ceramiki, kości zwierzęce, polepę, węgle drzewne, żuźle i materiały krzemienne. Zabytki wydzielone reprezentowane są przez: żelazną zapinkę kuszowatą z podwiniętą nóżką, zbliżoną do typu A 162, datowaną na fazę C_{1a}, przedmioty rogowe i przęsliki gliniane. W warstwie kulturowej występowały pojedyncze przepalone kości ludzkie, które sygnalizują funkcjonowanie tu cmentarzyska. Stanowisko jest bardzo zniszczone przez głęboką orkę. Osadę w Wierzchucy Nagórnej można wstępnie datować na okres wpływów rzymskich, materiał ceramiczny jest charakterystyczny dla kultury przeworskiej. Można wydzielić stosunkowo dużą ilość form typowych dla późnego okresu lateńskiego, pojawiają się jednak formy późniejsze. Na tym etapie badań trudno jednoznacznie stwierdzić, czy są to dwie fazy użytkowania osady, czy też mamy do czynienia z trwaniem form późnolateńskich jednocześnie z formami późniejszymi, związanymi z wpływami kultury wielbarskiej.

Materiały i dokumentacja znajdują się w Państwowym Muzeum Archeologicznym w Warszawie, a po opracowaniu zostaną przekazane do Muzeum Okręgowego w Białymstoku.

Wyniki badań będą opublikowane.

Badania będą kontynuowane.

Wojnicz, st. 3, gm. loco, woj. tarnowskie - patrz: środkowa i późna epoka brązu

WÓLKA GRODZISKA, gm. Grodzisk Mazowiecki, woj. warszawskie, AZP 59-62/10

- osada kultury przeworskiej (młodszy okres przedrzymski - okres wpływów rzymskich)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez mgr. Antoniego Smolińskiego (P.H.U. ANWIT Warszawa). Finansowane przez inwestora - firmę E. Wedel S.A. Warszawa, ul. Zamoyskiego 28/30.

Pracami archeologicznymi objęto cały obszar wskazany decyzją WKZ (w granicach działek nr ew. 55/3 i 61/3 - teren zakładu Oddziału „FRITO-LAY”) tj. południowo-wschodni skraj stanowiska. Obszar ten obejmuje północno-zachodni narożnik (trójkąt o wymiarach 20 x 30 x 35 m) projektowanego placu postojowo-manewrowego. Wytyczono trójkątny wykop o wymiarach 20 m (E-W) x 30 m (N-S) x 35 m (przeciwprostokątna).

Stanowisko (osada kultury przeworskiej z I w. p.n.e. - III w. n.e., związana m.in. z produkcją żelaza) zajmuje rozległe, piaszczyste wyniesienie, usytuowane 1-1,50 m ponad otaczającymi je od zachodu i północy łąkami. Na powierzchni stanowiska występują liczne fragmenty starożytnych naczyń glinianych. Badany obszar obejmuje południowo-wschodnią peryferię stanowiska - z jego powierzchni, przed rozpoczęciem prac wykopaliskowych zebrano 2 fragmenty ceramiki starożytnej (kultury przeworskiej) i kilka fragmentów ceramiki nowożytnej.

W trakcie badań odkryto następujący układ nawarstwień:

warstwa nr 1:

ziemia zepchnięta spychaczem w trakcie niwelacji terenu przeprowadzonej kilka lat temu, w trakcie budowy zakładu; warstwa o grubości 0,40-0,60 m zalegająca na całej powierzchni wykopu; niejednolita, barwy czarnobrunatnej, z narzuconymi śmieciami (m.in. śladami wcześniejszej, współczesnej zabudowy tego miejsca)

warstwa nr 2:

zhumsowana, czarnobrunatna -warstwa bagienna, zalegająca na całej powierzchni wykopu, o miąższości 0,40/0,50 m /w niektórych partiach silnie zniszczona przy niwelacji terenu - do kilku cm grubości/

warstwa nr 3:

glina calcowa zalegająca pod warstwa nr 2, z wodą podchodzącą już na głębokości 1,40 m pod współczesną powierzchnią; barwy żółtej i żółtobrazowej; występująca 0,70-1,00 m poniżej aktualnej powierzchni ziemi.

Wszystkie badane warstwy były silnie nasiąknięte wodą. Nie stwierdzono (poza materiałami powierzchniowymi) żadnych zabytków, obiektów ani warstw archeologicznych.

Na podstawie wyników przeprowadzonych badań można stwierdzić, że na badanym obszarze uchwycono południowo-wschodni skraj stanowiska archeologicznego, to jest brzeg obniżenia zapewne zabagnionego i wypełnionego wodą, do którego osada kultury przeworskiej zapewne dochodziła od północnego zachodu (jedynym tego śladem może być fragment grubociennego naczynia glinianego tej kultury znaleziony na powierzchni warstwy nr 1).

Ustalono, że teren przeznaczony pod planowaną inwestycję znajduje się w strefie poza badanym stanowiskiem, zajmując dawne zabagnione obniżenie terenu, gdzie nie wkraczało ówczesne osadnictwo.

Badania zakończono.

Wyszembork, st.V, gm. Mrągowo, woj. olsztyńskie – patrz: wczesna epoka żelaza

WYTYCZNO, st. 5, gm. Urszulin, woj. chełmskie, AZP 73-88/3

- obozowisko mezolityczne
- osada kultury amfor kulistych (neolit)
- osada kultury trzcinieckiej(?) (wczesna epoka brązu)
- osada kultury łużyckiej (późna epoka brązu-okres halsztacki)
- osada kultury pomorskiej(?) (wczesna epoka żelaza)
- materiały typu Werbkowice, grupa czerniczyńska (młodszy okres przedrzymski)
- materiały typu Dorohusk (okres wpływów rzymskich)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w lipcu przez mgr. mgr. Teresę i Wojciecha Mazurków (Muzeum Okręgowe w Chełmie). Finansowane przez PSOZ. Piąty sezon badań. Przebada-no powierzchnię 600 m².

Odnotowano warstwę kulturową o miąższości do 20 cm, materiał ceramiczny, głównie z młodszego okresu przedrzymskiego; odsłonięto 29 obiektów z młodszego okresu przedrzymskiego. Ślady kultury przeworskiej datować można na fazy A₁-A₂ młodszego okresu przedrzymskiego. Natrafiono także na w całości zachowany kubek z obiektu 222 o cechach kultury zarubinieckiej.

Materiały i dokumentacja znajdują się w Muzeum Chełmskim w Chełmie.

Wyniki badań zostaną opublikowane w „Archeologii Polski Środkowowschodniej”, t. III, s. 93-97.

Badania będą kontynuowane.

ZAŁUSKIE KOŚCIELNE, st. 1, uroczysko Maczugi, gm. Brańsk, woj. białostockie, AZP 45-84/13

- ślady osadnictwa pradziejowego
- ślady osadnictwa z późnej epoki brązu